

Barn- och utbildning
May Bjerklund, 0573-142 01
may.bjerklund@arjang.se

Datum
2025-04-28

Till: Utbildningsdepartementet
Diarienummer: U2025/00202

Svar på remiss - Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8)

Sammanfattning

Kommunen delar utredningens övergripande bedömning att trygghet och studiero är grundläggande för att elever ska kunna utvecklas och nå kunskapsmålen.

Vi ställer oss i huvudsak positiva till förslagen som stärker skolans möjligheter att agera vid ordningsstörningar, samtidigt som vi betonar vikten av att åtgärderna utformas så att de inte får negativa konsekvenser för elever i utsatta situationer.

Övergripande synpunkter

Vi ser positivt på förslag som stärker skolans mandat att agera vid ordningsstörningar och samtidigt betonar vikten av samarbete med andra samhällsaktörer.

Kommunen tillstyrker förslagen om att tydliggöra rektors och lärares ansvar samt att stärka lärarnas möjlighet att hantera både mindre och allvarigare ordningsstörningar. Samtidigt understryks att dessa åtgärder måste följas av tillräckliga resurser och kompetensutveckling för att undvika ökad arbetsbelastning och administrativa krav.

Kapitel 3 – Förtydliga rektorns och lärares ansvar för ökad trygghet och studiero

3.2 Lärares möjligheter att fokusera på undervisning utan onödiga hinder

Vi tillstyrker förslaget att stärka lärares möjlighet att fokusera på undervisning utan onödiga hinder. Ett tydligare regelverk som stödjer lärare i deras yrkesutövning är positivt. Samtidigt är det viktigt att dessa åtgärder inte leder till ökad administrativ börda utan att resurser och stöd följer med.

Årjängs kommun

Postadress
Administrativ avdelning
Box 906
672 29 Årjäng

Besöksadress
Storgatan 66

Telefon
0573-141 00 vx
Fax
0573-127 40

E-post
kommun@arjang.se
Webbplats
www.arjang.se

Organisationsnr
212000-1835
Bankgiro
117-3244

3.3 Lärares möjligheter att hantera mindre men frekventa ordningsstörningar

Kommunen stödjer förslaget att ge lärare bättre förutsättningar att hantera mindre men frekventa ordningsstörningar. Detta kan bidra till en mer stabil och fokuserad undervisningsmiljö. Det är dock avgörande att det finns tydliga riktlinjer och stöd för hur detta ska genomföras i praktiken.

3.4 Åstadkomma en varaktigt förbättrad trygghet och studiero med hjälp av skolregler

Förslaget att använda skolregler som ett verktyg för att åstadkomma varaktig förbättring av trygghet och studiero är positivt. Det är dock viktigt att dessa regler är kända av alla elever och vårdnadshavare, att de förstår vilka konsekvenser de har och varför de finns. Det måste också vara tydligt att en regel som inte följs alltid kommer att uppmärksammas, bemötas och hanteras.

Det är dock avgörande att det finns tydliga riktlinjer och stöd för hur detta ska genomföras i praktiken, samt att det inte innebär ett ytterligare administrativt krav.

3.5 Använda förväntansdokument som ett verktyg i arbetet med trygghet och studiero

Vi ser positivt på förslaget att skolor ska upprätta förväntansdokument i samråd med elever och vårdnadshavare. Tydliga, gemensamt framtagna dokument kan bidra till ett gemensamt ansvarstagande och förståelse för vad som förväntas i skolmiljön.

Förväntansdokumenten bör dock utformas med tydliga ramar för att inte bli ett ytterligare administrativt krav utan verkligt fungera som ett stöd i vardagen. Vi vill särskilt betona vikten av elevinflytande och förankring för att dokumenten ska få legitimitet och förebygga konflikter

Kapitel 4 – Öka förutsättningarna för varaktigt förbättrad trygghet

4.1 Skapa bättre förutsättningar att vidta åtgärder när en elev allvarligt stör andra elevers trygghet och studier

Vi ser positivt på att skolor får fler verktyg att agera snabbt och kraftfullt när situationer riskerar att påverka hela gruppens arbetsmiljö. Istället för kortsiktiga och otillräckliga åtgärder ges skolorna längre tidsram att arbeta med elevens behov.

Utan tillräcklig kompetens och resurser finns dock risk att åtgärderna används för att "flytta på problemet" istället för att arbeta med orsaken.

Det är också en utmaning för mindre kommuner att kunna flytta elever mellan skolenheter och att kunna organisera akutskolor, särskilt om det inte finns möjlighet att få statsbidrag.

Att ta fram återgångsplaner, följa upp avstängningar och hantera nya organisationsformer kräver tid, kompetens och samordning. Det är därför avgörande att nya krav på skolpersonal åtföljs av resurser och kompetensutveckling.

Kapitel 5 – Synliggöra och kartlägga frånvaro

5.1 Definiera giltig och ogiltig frånvaro

Kommunen stödjer förslaget att tydligare definiera vad som räknas som giltig och ogiltig frånvaro. Detta kan bidra till en mer enhetlig och rättssäker hantering av frånvaro i skolorna.

5.2 Samla in och publicera uppgifter om frånvaro

Förslaget att samla in och publicera uppgifter om frånvaro är positivt. Det kan bidra till ökad transparens och uppmärksamhet kring frånvarofrågan. Det är dock viktigt att detta görs på ett sätt som respekterar individens integritet samt att skolorna får det stöd de behöver för att hantera denna uppgift. Viktigt är också att det finns fungerande system som kan hantera inrapporteringen. Redan idag finns det betydande svårigheter att rapportera statsbidrag vid systemöverbelastning, samt det pågående ”debaklet” kring de Digitala nationella proven.

5.3 Förebygga och åtgärda frånvaro på lokal nivå

Kommunen tillstyrker förslaget att stärka arbetet med att förebygga och åtgärda frånvaro på lokal nivå. Ett nära och individuellt anpassat arbete är avgörande för att minska frånvaron och stödja elever tillbaka till skolan. Att arbeta med skolsociala team i insatser mot frånvaro är, enligt kommunens erfarenheter, en mycket framgångsrik väg. Vi ser att det haft stor positiv inverkan på närvaron i våra skolor.

Kapitel 6 – Konsekvenser

6.1 Problemet och vad som ska uppnås

Kommunen delar utredningens bedömning att det finns ett behov av att stärka tryggheten och studieron i skolan. Vi ser positivt på de föreslagna åtgärderna men anser att det är viktigt att dessa åtgärder implementeras på ett sätt som inte leder till ökade klyftor eller ojämlikheter mellan skolor.

6.2 Utredningens förslag och alternativa överväganden

Vi stödjer många av utredningens förslag men anser att vissa behöver ytterligare förtydliganden och anpassningar för att passa lokala förhållanden. Det är också viktigt att alternativa lösningar beaktas för att säkerställa att alla elever får den trygghet och studiero de behöver.

6.3 Samhällsekonomiska konsekvenser

Kommunen ser behovet av att noggrant analysera de samhällsekonomiska konsekvenserna av de föreslagna åtgärderna. Det är viktigt att resurser fördelas rättvist och att skolorna får det stöd de behöver för att genomföra reformerna. En rättvis fördelning av resurser är avgörande för att skolorna ska kunna leva upp till de nya kraven.

May Bjerklund
Skolchef